

Vergaderjaar 2024–2025

36 636

Vaststelling van Boek 1, Hoofdstuk 10, en de Boeken 7 en 8 van het nieuwe Wetboek van Strafvordering (Tweede vaststellingswet Wetboek van Strafvordering)

Nr. 17

GEWIJZIGD AMENDEMENT VAN HET LID SNELLER C.S. TER VERVANGING VAN DAT GEDRUKT ONDER NR. 12¹

Ontvangen 14 maart 2025

De ondergetekenden stellen het volgende amendement voor:

I

In artikel II komt het voorgestelde artikel 7.5.8 als volgt te luiden:

Artikel 7.5.8

1. Indien bij een geldboete volledig verhaal onmogelijk is gebleken of daarvan is afgezien, wordt de in het vonnis of arrest bepaalde vervangende taakstraf tenuitvoergelegd. Indien geen vervangende taakstraf is bepaald, wordt de in het vonnis of arrest bepaalde vervangende hechtenis tenuitvoergelegd.

2. De termijn waarbinnen de vervangende taakstraf moet worden verricht, bedraagt negen maanden na het in kennis stellen van de veroordeelde van de tenuitvoerlegging van de vervangende taakstraf. De artikelen 7.6.2, 7.6.6 en 7.6.7 zijn van overeenkomstige toepassing.

3. Indien de veroordeelde niet aanvangt met de vervangende taakstraf, geen medewerking verleent aan het vaststellen van zijn identiteit of de vervangende taakstraf niet naar behoren verricht of heeft verricht, wordt de in het vonnis of arrest bepaalde vervangende hechtenis tenuitvoergelegd.

4. Tenuitvoerlegging van de vervangende hechtenis is slechts mogelijk na voorafgaande waarschuwing. Op de waarschuwing is artikel 1.9.1, tweede lid, van toepassing. Tenuitvoerlegging vindt niet eerder plaats dan twee weken na de dag van de waarschuwing, tenzij de veroordeelde geen bekende woon- of verblijfplaats in Nederland heeft.

5. Indien een gedeelte van het verschuldigde bedrag is voldaan of verhaald, vermindert de duur van de vervangende taakstraf of vervangende hechtenis naar evenredigheid. Heeft de vermindering tot gevolg dat voor een gedeelte van een uur vervangende taakstraf zou moeten

¹ Vervanging in verband met een wijziging in de ondertekening.

worden verricht, of voor een gedeelte van een dag vervangende hechtenis zou moeten worden ondergaan, dan vindt afronding naar boven plaats tot het naaste aantal gehele uren dan wel dagen.

6. Indien een gedeelte van de vervangende taakstraf is verricht, vermindert de duur van de vervangende hechtenis naar evenredigheid van het resterende bedrag. Heeft deze vermindering tot gevolg dat voor een gedeelte van een dag vervangende hechtenis zou moeten worden ondergaan, dan vindt afronding naar boven plaats tot het naaste aantal gehele dagen.

7. Het vijfde en zesde lid zijn ook van toepassing indien de betaling plaatsvindt nadat al een deel van de vervangende taakstraf is verricht of een deel van de vervangende hechtenis is ondergaan.

II

Na artikel III wordt een artikel toegevoegd, luidende:

ARTIKEL IIIA

Artikel 24c van het Wetboek van Strafrecht wordt als volgt gewijzigd:

1. In het eerste lid wordt na «volgt, dat» ingevoegd «een vervangende taakstraf en».

2. Aan het eerste lid wordt na de eerste zin een zin ingevoegd, luidende: Indien de rechter een vervangende taakstraf niet opportuun acht, beveelt hij dat vervangende hechtenis zal worden toegepast.

3. In het eerste lid wordt «dit bevel» vervangen door «een bevel».

4. In het tweede lid wordt voor «De duur» een zin ingevoegd, luidende: De duur van de vervangende taakstraf wordt in uren vastgesteld.

5. In het derde lid worden voor de eerste zin twee zinnen ingevoegd, luidende: De vervangende taakstraf duurt ten minste acht uur en ten hoogste tweehonderdveertig uren. Voor elke € 12,50 van de geldboete wordt niet minder dan één uur opgelegd.

Toelichting

Dit amendement geeft de strafrechter de mogelijkheid om bij oplegging van een geldboete een vervangende taakstraf te bevelen voor het geval de geldboete niet wordt betaald. Daarmee wordt het sanctiearsenaal van de rechter uitgebreid. Dat moet bijdragen aan meer maatwerk bij het bepalen van de best passende straf en de uitvoering ervan in een individueel geval.

Het toevoegen van de vervangende taakstraf aan het sanctiearsenaal past ook in de wetssystematiek. De invoering van de taakstraf als zelfstandige hoofdstraf in 2001 heeft geleid tot een herziening van de rangorde van de hoofdstraffen, waarbij de taakstraf gepositioneerd is tussen de geldboete en de vrijheidsstraf. Bij een niet betaalde geldboete ligt het daarom voor de hand eerst te kijken naar een taakstraf alvorens over te gaan tot hechtenis. Omdat in het jeugdstrafrecht al een vervangende taakstraf mogelijk is (artikel 6:6:30 van het huidige Wetboek van Strafvordering; voorgesteld artikel 7.7.19), ziet dit amendement alleen op het algemene strafrecht.

Uit recente cijfers blijkt dat een aanzienlijk deel van de detentiepopulatie – ongeveer een kwart – verblijft in vervangende hechtenis, veelal wegens het niet betalen van een geldboete of het niet (volledig) verrichten van een taakstraf. Vaak betreft dit kortdurende detenties. De indiensen achten het wenselijk om het aantal kortdurende detenties terug te dringen met het oog op de daardoor veroorzaakte detentieschade en de recidivecijfers onder ex-gedeteneerden. De vervangende taakstraf kan hieraan bijdragen. Mensen die door het niet betalen van hun geldboete anders vervangend geacht zouden worden, kunnen die hechtenis dan immers voorkomen door een vervangende taakstraf te verrichten. Dit kan bijvoorbeeld van meerwaarde zijn voor mensen die door ontstane schulden hun boete(s) niet meer kunnen betalen.

Dit amendement regelt dat de rechter bij een geldboete in beginsel een vervangende taakstraf beveelt. Dit gebeurt alleen niet indien de rechter een vervangende taakstraf niet opportuun acht. Hiervan kan bijvoorbeeld sprake zijn als een verdachte niet heeft meegewerkt aan eerdere taakstraffen of terechtstaat in verband met (ernstige) recidive. Een vervangende taakstraf zou ook achterwege kunnen blijven als de rechter een (zeer) hoge geldboete wil opleggen die niet in een redelijke verhouding staat tot het wettelijk toegestane maximum aantal taakstraffen. Bij een geldboete dient naast een eventuele vervangende taakstraf verder altijd vervangende hechtenis te worden bevolen, zodat bij het niet betalen van een geldboete en het niet (volledig) verrichten van een vervangende taakstraf altijd een vrijheidsbenemende straf kan volgen.

Om te voorkomen dat vervangende taakstraffen van enkele uren ten uitvoer moeten worden gelegd, regelt dit amendement dat de minimumduur acht uren (dit komt overeen met een werkdag) bedraagt. Verder wordt geregeld dat voor elke 12,50 euro geldboete niet minder dan een uur vervangende taakstraf wordt bevolen. Deze begrenzing is bedoeld om mensen die hun geldboete nu wel betalen zo min mogelijk een financiële prikkel te geven dit niet meer te doen als een vervangende taakstraf wordt opgelegd.

Nadat de rechter een geldboete heeft opgelegd en daarbij de (duur van de) vervangende taakstraf en vervangende hechtenis heeft bepaald, zal het Centraal Justitieel Incassobureau (CJIB) eerst overgaan tot tenuitvoerlegging van de geldboete. Indien de geldboete niet wordt betaald ondanks de toepassing van wettelijke verhogingen en de inzet van een gerechtsdeurwaarder, krijgt de veroordeelde de mogelijkheid de vervangende taakstraf te verrichten. De reclassering is met deze tenuitvoerlegging belast en bepaalt per geval hoe de vervangende taakstraf wordt ingevuld.

De uitvoeringstermijn van de vervangende taakstraf bedraagt negen maanden en gaat lopen vanaf het moment dat de zaak door het CJIB aan de reclassering is overgedragen en de veroordeelde hiervan in kennis is gesteld. Wordt de vervangende taakstraf niet of niet volledig verricht, dan wordt de vervangende hechtenis tenuitvoergelegd na voorafgaande waarschuwing. Indien de vervangende taakstraf niet volledig is verricht, wordt de vervangende hechtenis berekend naar evenredigheid van het resterende boetebedrag.

In tegenstelling tot bij de reguliere taakstraf heeft de veroordeelde geen mogelijkheid om een bezwaarschrift in te dienen tegen het tenuitvoerleggen van de vervangende hechtenis na het niet (volledig) verrichten van de vervangende taakstraf. Er is namelijk primair een geldboete opgelegd waarbij naar huidig recht evenmin een rechtsmiddel bestaat tegen de tenuitvoerlegging van de vervangende hechtenis. Vervangende hechtenis kan worden voorkomen door de geldboete (in termijnen) te betalen. Met

de voorgestelde vervangende taakstraf krijgt de veroordeelde een extra mogelijkheid om vervangende hechtenis te voorkomen. Een rechtsmiddel wordt om die reden niet noodzakelijk geacht en zou het tenuitvoerleggingsproces bovendien aanzienlijk verzwaren en kunnen vertragen.

Sneller
Six Dijkstra
Boswijk
Ellian
Mutluer